

EIROPAS PARLAMENTS

SPECIALIZDEVUMS

EIROPADOME
2006. gada 23. un 24. martā
Briselē

**PRIEKŠSĒDĒTĀJA DŽUZEPA BORRELLA FONTELLESA RUNAS
PREZIDENTŪRAS SECINĀJUMI**

01/S-2006

Prezidentūras ģenerāldirektorāts

(Intranet) <http://www.europarl.ep.ec/bulletins> (Special Edition 2006)
(Internet) <http://www.europarl.eu.int/bulletins> (Special Edition 2006)

\\EPADES\PUBLIC\SOMMET\2006

PRIEKŠSĒDĒTĀJA RUNA

EIROPAS PARLAMENTA PRIEKŠSĒDĒTĀJA UZRUNA EIROPADOMEI 2006. GADA MARTĀ

Dāmas un kungi, valstu un valdību vadītāji!

Visus šos sešus gadus kopš Lisabonas Eiropadomes 2000. gada martā eirozonas ekonomikas izaugsme ir bijusi zemāka par 2%.

Mēs tiešām esam tālu no mērķa padarīt ES ekonomiku par pasaulē visdinamiskāko.

Patlaban šķiet, ka izredzes to sasniegt ir uzlabojušās, taču šajos gausās attīstības gados daudzas darbavietas ir izzudušas. Tagad mums steidzami jāatgūst zaudētais virziens.

Mūsu pilsoņi Eiropas projektu par savu uzskatīs tikai tad, ja ES spēs uzsākt izaugsmi, kuras pamatā ir solidaritāte un kura ir ilgtspējīga.

Lai to panāktu, mums vajadzēs īstenot enerģiskākas un labāk koordinētas Eiropas mēroga reformas un politiskās nostādnes.

Viena no galvenajām jomām ir enerģētika, kas būs svarīgākā tēma arī jūsu debatēs.

Eiropas Parlaments atzinīgi vērtē to, ka Eiropas izaugsmes un nodarbinātības stratēģijas pārskatīšana, ko Eiropadome atbalstīja pagājušajā pavasarī, ir devusi augļus — dalībvalstu rīcības plānus.

Tas liecina, ka sperts nozīmīgs solis uz priekšu, taču ar to vien būs par maz.

Šāda rīcība ir svarīga tāpēc, ka skaidri iezīmē pilnvaru pārdali dalībvalstu un Eiropas līmenī. Tagad mēs sākam mazināt dalībvalstu un Kopienas līdzekļu trūkumu, kas vajadzīgo šīs stratēģijas īstenošanai, un labāk saprast Eiropas pievienoto vērtību, ko rada šī stratēģija.

Ja tas nebūtu svarīgi, tad jūs tagad Eiropadomē neapspriestu politikas virzienus, kas attiecas galvenokārt uz dalībvalstu darbību.

Tomēr šāda rīcība ir nepietiekama, jo mēs vēl aizvien uzskatām stratēģiju drīzāk par orientējošu uzņēmējdarbības plānu, nevis par Eiropas sabiedrības projektu.

Valstu reformas plānos trūkst kvantitatīvu mērķu un konkrētu pasākumu to sasniegšanai. Tikai 11 no 25 dalībvalstīm vēlas iecelt valsts pārstāvi Eiropas izaugsmes un nodarbinātības stratēģijas īstenošanai.

Mums jāatzīst, ka līdztekus nepietiekamībai pastāv arī nekonsekvence, jo saistības tajās darbības jomās, ko Komisija uzskata par prioritārām, neatbilst 2007.–2013. gada finanšu plāna projektam.

PRIEKŠSĒDĒTĀJA RUNA

Komisija ir paudusi bažas par budžeta līdzekļu samazināšanu, kas ietekmē šai stratēģijai būtiskas programmas:

- pētniecība un attīstība — 20 miljardi EUR,
- inovācijas — 1 miljards EUR,
- izglītība un mācības — samazinājums par 50%,
- mazie un vidējie uzņēmumi — samazinājums par 40%,
- enerģētika — nav piešķirti papildu līdzekļi,
- ārējie darījumi — samazinājums par 21%,
- Eiropas komunikāciju tīkli — skaidri redzams līdzekļu trūkums utt.

Ņemot vērā šo līdzekļu neatbilstību mērķiem, ko jūs paši esat ierosinājuši, Eiropas Parlaments noraidīja jūsu priekšlikumu ar lielu balsu vairākumu.

Tomēr tas apstiprināja šo priekšlikumu par pamatu turpmākām iestāžu sarunām.

Šajās sarunās nav panākts jūtams progress. Vēl būs visu triju pušu galīgā tikšanās, taču nav novērstas galvenās atšķirības viedokļos par elastību un līdzekļiem, kas nepieciešami atsevišķiem izdevumu politikas virzieniem, kuri Eiropai ir īpaši nozīmīgi.

Šo jautājumu mēs uzskatām par tik svarīgu tāpēc, ka saskaramies ar uzticības problēmu — ES nemitīgi izvirza jaunus mērķus un nosaka jaunus darbības virzienus gan tādās iekšpolitikas jomās kā pētniecība vai enerģētika, gan globālajā ārpolitikā, bet nenodrošina sev līdzekļus šo mērķu sasniegšanai.

Dāmas un kungi, valstu un valdību vadītāji!

Aicinu jūs rīkoties tā, lai cilvēkos vairs neizraisītu vilšanos par Eiropas projektu. Nesolīsim jaunas cerības, ko nespējam piepildīt. Centīsimies panākt vienošanos, kas ļaus īstenot tās cerības, kuras esam devuši iepriekš.

Atgādinu jums, ka jebkurš finanšu plāna vidusposma pārskats ir jāapstiprina Eiropas Parlamentam.

Dāmas un kungi, valstu un valdību vadītāji!

Eiropas Parlaments uzskata, ka ļoti svarīgi ir pilnveidot iekšējo tirgu, kā arī kapitāla, preču, personu un pakalpojumu brīvu apriti.

Tāpēc tas atzinīgi vērtē neseno vairāku dalībvalstu valdību lēmumu atteikties no pārejas laika, kas ierobežo jauno dalībvalstu darbaspēka brīvu apriti.

Parlaments aicina tā darīt bez kavēšanās arī tām dalībvalstīm, kas vēl nav pieņēmušas šādu lēmumu.

Turklāt pēc ilgām debatēm Parlamentam izdevās atvēsināt kaislības, kas plosījās ap pakalpojumu direktīvu.

PRIEKŠSĒDĒTĀJA RUNA

Ir noskaidroti daudzi ar šo priekšlikumu saistītie pārpratumi. Dažas dalībvalstis uzskatīja minēto direktīvu par iespēju uzlabot savu konkurētspēju iekšējā tirgū, turpretim citas tajā redzēja sociālā dempinga draudus. Diskusijās neskaidrības radīja divu jēdzienu — „pakalpojumu sniegšana” un „pastāvīgs uzņēmums” — sajaukšana.

Parlaments spēja atrast vidusceļu, sašaurinot direktīvas darbības jomu, svītrojot pretrunīgo izcelsmes valsts principu, panākot politisku vienošanos un izvairoties no atsaluma veco un jauno dalībvalstu attiecībās.

Tagad Komisijai ir jāiesniedz Padomei pārskatīts priekšlikums.

Es jūs aicinu neizjaukt šo vispusīgo vienošanos, kas ļaus darboties vienotajam pakalpojumu tirgum, vienlaicīgi respektējot katras dalībvalsts sociālo sistēmu.

Parlaments arī aicina nodrošināt, lai izaugsmes un nodarbinātības stratēģijā tiktu rūpīgi ievērots līdzsvars starp konkurētspēju un sociālo dimensiju.

Tas ir būtiski, ja mēs vēlamies pārliecināt mūsu pilsoņus un atrisināt Eiropas sabiedrībā dziļi iesakņojušos nabadzības problēmu, kura skar 15% tās iedzīvotāju, — mērķis, kas ir gandrīz pilnībā pazudis no Komisijas priekšlikumiem.

Elastīguma un drošības apvienojums ir īpaši svarīgs, ja mēs vēlamies apkarot dziļo nedrošības sajūtu, kas dažiem ir realitāte, citiem bažas un ko pašlaik izjūt daudzi eiropieši.

Reformas bieži vien uzskata par alibi zemam atalgojumam un arvien zemākai darba drošībai. Šāda situācija var iedrošināt atkāpties no saistībām, nonākot pretrunā ar mūsu izvirzītajiem mērķiem nodrošināt atklātumu un pielāgošanos pasaulei.

Mazkvalificētiem strādājošajiem jābūt pirmajiem, kas gūst labumu no darba drošības uzlabošanas pasākumiem, kurus īsteno ar apmācības programmu palīdzību.

Tomēr Komisijas ziņojumi rāda, ka tas tā nav. Uz šīm programmām pieteikušies tikai 45% mazkvalificēto strādājošo un dažās dalībvalstīs pat tikai 20%.

Jūs gatavojaties apspriest ļoti svarīgu Austrijas prezidentūras un Komisijas priekšlikumu, proti, ka 2007. gadā katram jaunietim jāsaņem darba vai mācekļības piedāvājums vai arī piedāvājums piedalīties apmācības programmā par integrāciju darba pasaulē.

Ja jūsu secinājumos, kas dažreiz ir pārāk gari, lai tos bez piepūles saprastu, ir kāds uzsverams mērķis, tad lai tas būtu minētais mērķis. Tomēr ar tā konstatēšanu vien nepietiks: mēs pietiekami bieži vēlamo esam pieņēmuši par realitāti. Ir svarīgi, lai jūs precizētu, kā un kādā termiņā šis mērķis ir jāsasniedz. Jums arī būtu jāpaskaidro, kā jūs uzraudzīsiet atsevišķās dalībvalstīs sasniegtos rezultātus.

PRIEKŠSĒDĒTĀJA RUNA

Jūs noteikti atceraties Eiropadomes 2002. gada Barselonas sanākumi. Nolūkā stimulēt dzimstības līmeni tajā tika panākta vienošanās par 33% palielināt mazbērnu novietņu skaitu bērniem līdz trīs gadu vecumam un divkāršot bērnudārzu skaitu bērniem no trīs gadiem līdz obligātā skolas vecuma sasniegšanai.

Kas noticis ar šo solījumu? Vai kāds to zina? Vai kāds vispār atceras šos mērķus?

Tāpēc pārliecināsimies, ka tāds pats liktenis nepiemeklēs arī pašreizējos mērķus, kas ir tikpat slavējami, bet var tikai palielināt sabiedrības skepticismu, ja mēs ļausim tiem pazust bez pēdām.

EP uzskata, ka ekonomikas izaugsmei nepieciešama piemērota makroekonomiskā sistēma. Tāpēc tas vairs nevēlas redzēt sadrumstalotas izaugsmes stratēģijas un atbalsta ekonomikas, budžeta un nodokļu politiku ciešāku koordināciju.

Mums jānodrošina, ka dalībvalstu sacensība nodokļu jomā neapdraud sociālās kohēzijas pamatus.

Turklāt sabiedrībai jābūt spējīgai saprast ES lēmumu pieņemšanas noteikumus.

Kā gan mēs varam gribēt, lai sabiedrība saprot to, ka PVN likmes noteikšanai neeksportējamām precēm, tādām kā restorānu pakalpojumi vai celtniecība, nepieciešama dalībvalstu vienprātība, bet par tiešajiem nodokļiem, kas ir būtiski svarīgi teritoriālajai konkurētspējai, katra dalībvalsts var lemt pēc saviem ieskatiem un bez jebkāda Eiropas Savienības ieguldījuma?

Attiecībā uz iedzīvotāju novecošanu un demogrāfisko izaicinājumu Parlaments uzstāj uz imigrācijas politikas būtisko nozīmi. Tā rūpīgi jāņem vērā jebkuras izaugsmes, nodarbinātības un sociālās kohēzijas stratēģijas noteikšanā.

Kas reāli ir sasniegts Eiropas imigrācijas politikas jomā, kuru mēs nebeidzami esam sludinājuši par vajadzīgu, astoņus gadus pēc Eiropadomes Tamperes sanāksmes (1999. g.)?

Atbilde ir: ļoti maz. Patiesībā tādas Eiropas *imigrācijas* politikas vēl aizvien nav. Mēs risinām *imigrācijas* jautājumu, izraidojot šo problēmu ārpus robežām, lai gan lēmumu pieņemšana Tieslietu un iekšlietu padomē ir nonākusi strupceļā.

Imigrācijai — migrantu ierašanās procesam — jāklūst par sinonīmu integrācijai uzņemošajā valstī un attīstības sadarbībai ar izcelsmes valstīm. Būtu rupja kļūda šo jautājumu aplūkot tikai no drošības viedokļa vai kā vienu no risinājumiem mūsu iedzīvotāju novecošanas problēmai.

Mēs nevaram arī šī jautājuma risināšanu atstāt tikai pašu Vidusjūras reģiona dienvidu valstu, tranzīvalstu un pirmās ierašanās valstu ziņā.

Imigrācija attiecas uz visu Eiropu.

Tai pašā laikā klauvēšana pie mūsu durvīm arvien vairāk pastiprinās. 45 dienu laikā Atlantijas okeāna viļņos noslika apmēram 1200–1700 „laivu cilvēku” no Mauritanijas, kuri bija ceļā uz Kanāriju salām Eiropas Eldorado meklējumos.

PRIEKŠSĒDĒTĀJA RUNA

Eiropas Savienībai jāstājas ceļā mūsdienu vergu tirgotājiem ar stingras īstās politikas palīdzību.

Dāmas un kungi, valstu un valdību vadītāji!

Eiropadomes Hemptonkortas sanāksmē jūs apspriedāt ideju par Eiropas enerģētikas politiku.

Tad nāca Krievijas un Ukrainas gāzes krīze, kas atklāja to, cik mēs patiesībā esam energoatkarīgi.

Eiropa apzinās tās nestabilitāti enerģētikas jomā. Tikmēr pārņemšanas piedāvājumu un pretpiedāvājumu pieplūdums uzmanības centrā izvirzījis šīs nozares stratēģisko dimensiju attiecībā uz valstu suverenitāti.

Komisija ir iesniegusi apspriešanai Zaļo grāmatu. Mums jārikojas nekavējoties.

Enerģētika pašreiz ir Eiropas Savienības lielāko pretrunu cēlonis.

Kā mēs varam savienot ES dalībvalstu suverenitāti ar būtisko nepieciešamību risināt kopējas problēmas?

Kas būtu jādara?

Pirmkārt, enerģētikai jāklūst par Eiropas Savienības ārpolitikas pamatelementu. EP stingri atbalsta šo nostāju, pamatojoties uz piegādes pasūtījumu drošumu.

Mums jārikojas konstruktīvi, lai uzlabotu energoefektivitāti, tādējādi panākot patēriņa samazinājumu 20 % apmērā. Tomēr, lai to sasniegtu, ir būtiski jāmaina cenas un sociālie ieradumi.

Turklāt mums jāapspiež piemērotākais „enerģijas veidu maisījums”, kas ir ļoti aktuāls jautājums un vistiešākajā veidā skar valstu suverenitāti.

EP uzskata, ka ilgtermiņā energoapgādes drošība nav iedomājama bez atjaunīgās enerģijas avotu izmantošanas. Šajā jomā mūsu tehnoloģiskās iespējas jāizmanto, lai attīstītu valstu „jauno ekonomiku”, tādējādi izmainot pasaules enerģētikas sistēmu.

Vienlaikus EP atzīst kodolenerģijas nozīmi elektroenerģijas piegādes drošības garantēšanā. Kodolenerģijas izmantošana veicina CO₂ emisiju samazināšanu, lai gan rada cita veida vides problēmas. Mums jāatsakās no saviem tabu un jāsāk apspriesties.

Tomēr, risinot enerģētikas jautājumu, jāsaucas ar būtisku problēmu — nepastāv Eiropas enerģētikas politika, ir tikai enerģētikas jomā piemērojama konkurences politika.

Šo konkurences politiku attiecina uz tirgu, kas nav integrēts, kurā trūkst pārrobežu starpsavienojumu un kurā neīstenojas paredzētie ieguvumi no elektroenerģijas tirgus liberalizēšanas.

PRIEKŠSĒDĒTĀJA RUNA

Patērētāji nesaskata nekādus ieguvumus attiecībā uz zemākām cenām vai pakalpojumu labāku kvalitāti. ES ekonomikā kopumā nav vērojami ieguvumi attiecībā uz konkurētspējas pieaugumu vai cenu samazinājumu.

Tirgus joprojām pārvalda iepriekšējie monopoluzņēmumi, pārrobežu konkurence ir nenozīmīga, jauniem tirgus dalībniekiem nav nodrošināta gāzes un elektroenerģijas pārvadei vajadzīgā tranzīta jauda. Starpsavienojumu skaits ir nepietiekams, un lielos patērētājus bieži ierobežo pirms tirgus liberalizācijas noslēgti ilgtermiņa līgumi.

Tādējādi izbrīnu nerada fakts, ka Eiropas vienotais tirgus pārvēršas par nacionālistisku ķīviņu kaujas lauku, kurā valstis enerģētiku uzskata tikai par nacionāla rakstura stratēģisku problēmu.

Eiropas Parlaments ar milzīgu balsu vairākumu pauda bažas par valdību pieņemtajiem aizstāvības un aizsardzības pasākumiem, kas ir pretrunā kapitāla pārvietošanas un uzņēmējdarbības veikšanas tiesībām. Parlaments aicināja Komisiju ieņemt stingru pozīciju attiecībā uz iekšējā tirgus aizsardzību, jo īpaši attiecībā uz enerģētikas un finanšu pakalpojumiem.

Komisija vēlas konkurentu skaita pieaugumu, lai palielinātos konkurence. Tomēr realitātē, neatkarīgi no mūsu gribas, notiks uzņēmumu apvienošanās.

Jautājums rodas par to, vai šie uzņēmumi darbosies valsts vai Eiropas mērogā un kāds ir piemērotākais regulējuma mērogs.

Kāda ir konkurences potenciālā nozīme elektroenerģijas nozarē, un kā tā iespaidos sabiedriskos pakalpojumus?

Šodien jūs uzsākat Eiropas nākotnei būtiski svarīgu apspriedi. EP aktīvi iesaistīsies šajā apspriedē, — lai pieņemtu Eiropas enerģētikas politiku, būs nepieciešama liela... enerģija.

* * *

Pirms es slēdzu šo runu, man kā Eiropas un Vidusjūras reģiona valstu Parlamentārās asamblejas (EMPA) priekšsēdētājam daži vārdi jāsaka par Tuvajiem un Vidējiem Austrumiem, piebilstot, ka asamblejas sanāksme notiks šajā nedēļas nogalē Briselē.

Dāmas un kungi, valstu un valdību vadītāji!

Mūsu neveiksme atkārtoti uzsākt partnerattiecību sarunas ar Vidusjūras baseina valstīm ir pavērusi ceļu tā dēvētiem „civilizāciju sadursmes” propagandistiem. Tas, ka daudzi varētu atbalstīt šo viedokli Palestīnā, Ēģiptē, Irākā un drīzumā, iespējams, arī citās valstīs, izriet arī no iepriekšējos mēnešos Arābu pasaulē notikušo vēlēšanu rezultātiem.

EMPA Prezidija 6. februāra deklarācija bija pirmā kopīgā deklarācija par „karikatūru krīzi”, apliecinot, ka Asambleja ir forums dialoga veidošanai un sadarbībai.

PRIEKŠSĒDĒTĀJA RUNA

Tomēr šajā pašā kontekstā starptautisko novērotāju atsaukšana un tai sekojošais iebrukums Jērikas cietumā, kura dēļ prezidents Mahmuds Abass nevarēja teikt uzrunu Eiropas Parlamentā, tikai vairojis reģiona islāmistu pārliecību un nostiprinājis to pozīcijas.

Nākamajā pirmdienā mēs, Eiropas un reģiona parlamentārieši, darīsim visu iespējamo, lai radītu dialoga gaisotni. Ja mēs to paveiksim, *MEDA* programmām piemērotais budžeta samazinājums būs jāpārskata. 2005. gada Barselonas sanāksme radīja iespaidu par „partnerattiecībām bez partneriem”, un ierosināto samazinājumu rezultātā varēja zust uzticība Eiropas un Vidusjūras reģiona valstu sarunu procesam.

Tādēļ Padomes un Komisijas palīdzība vajadzīgajā līmenī būtu milzīgs atbalsts un stiprinātu iestāžu sadarbību, ko Parlaments atkārtoti piedāvā Padomei.

Esmu ārkārtīgi pateicīgs par šo izdevību jūs uzrunāt un visiem novēlu panākumus darbā.
